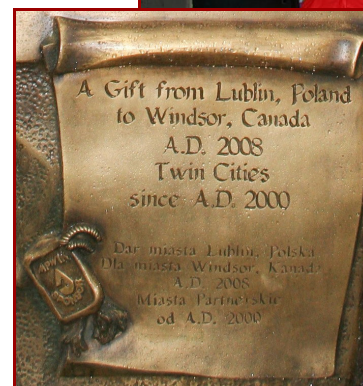

What is important
is not that, which divides us,
but that, which unites us...

100 YEARS
OF THE POLISH
COMMUNITY IN WINDSOR

**BIAŁY ORZEŁ W WINDSOR:
THE POLISH EAGLE IN WINDSOR**

**Polish Week in Windsor
2008
SUMMARY**

**Celebration of the
100th Anniversary of the
Polish Community
in Windsor, 1908-2008**

SUMMARY

CELEBRATION OF THE 100TH ANNIVERSARY OF THE POLISH COMMUNITY IN WINDSOR, 1908-2008

For the close to one-million-strong Polish diaspora of Canada, the current year is most exceptional, not only in terms of accomplishments, but also because of events of great importance. The successes of this year include the waiving of visas for our compatriots, coming to Canada; the signing of agreements, social and the exchange of young people; as well as the April visit by Prime Minister Harper to Poland. As well, on June 10, Canadian parliamentarians invited representatives of Polonia to the Parliament in Ottawa, so that together they could celebrate the 150th anniversary of the first organized settlement by Kashubes in the Land of the Maple Leaf, the 75th anniversary of corporate registration of the Canadian Polish Congress, and the 100th anniversary of the earliest settlement of our compatriots in Windsor.

The Polish Weeks in Windsor are now permanently entered into the calendar of significant events of Polonia in Canada. The Polish community in Windsor celebrated its first century during November 8-15 with Polish Week in Windsor 2008, already the fourth such celebration, which without a doubt was one of the biggest events of the Windsor Polonia in its postwar history. It comprised as many as twenty wide-ranging events, presenting Polish achievements, including Polish culture, history and tradition, as well as its growing number of contacts in business and education between the ancient and new homelands. About 200 performers were involved in the artistic programmes and the events brought together in the order of 2,000 participants, including guests from a large number of Canadian cities, as well as from Poland. They were accompanied by interviews on radio and television, which involved not only the local media, but also the Polish stations from Toronto, Polish Studio TV, for many years a promoter of the Windsor Polonia's achievements, and the television station OMNI, with its programme "Z Ukosa" ("Askance").

Saturday, November 8

A morning press conference took place in Windsor's Community Museum, where an exhibition of the development of Polish settlement in Windsor was on display from May to December 2008, organized by Hugh Barrett from the Museum, in collaboration with the Polish Week Heritage Committee. Immediately afterwards, there was the launch of the book, *100 lat Polonii w Windsor 1908-2008 (One Century of the Polish Community in Windsor 1908-2008)*, by Agata Rajski, of the Jagiellonian University of Kraków, and translated from the Polish by Dr. Frank Simpson, of the University of Windsor. This beautiful work, with its unique documents and photographs, is the first, comprehensive account of the development of the Windsor Polonia during the past century. It was published by Walkerville Publishing, printed in Poland by the Brzesko Printing House, and funded by the Ontario Trillium Foundation, a government programme of the Province of Ontario. It is worth noting that the Polish community also benefited from a grant from the Federal Department of Canadian Heritage.

The anniversary celebrations opened with a banquet in the tightly packed hall of *Dom Polski*. This historic building, serving the Polish community continually from 1930, was with great care renovated several years ago. Participants were greeted by the President, Błażej Wyderkowski, who introduced the hostess of the gathering, Katarzyna Dziedzic, a former Miss International Canada. The Federal Representative Jeff Watson offered congratulations from the Government of Canada. The new Consul General of the Republic of Poland in Toronto, Marek Ciesielczuk, congratulated Polonia for its achievements, at the same time emphasizing the importance of continuing to raise the younger generation in Polish traditions, as evidenced by the results of such work in Windsor. Performances by the Theatrical-Vocal Group "Płomień" and the Song and Dance Ensemble "Tatry" put everyone present in a patriotic mood. Close to the end of this unforgettable evening, there was the presentation of the Centennial Gold Medal of Polonia Windsor to about 30 individuals, who had served the Polish community of Windsor in an outstanding way. There was much emotion and feelings of being deeply touched and commemorative photographs were taken. The magnificently decorated hall, the beautiful arrangements of the tables, the traditional, tasty Polish food and the attentive service were signs of a great effort on the part of the organizers to make the celebration both distinctive and unforgettable.

World-Wide Web Documents

- Barycka, Ewa, 2008. Jubileusze Polonii w Kanadzie. *Świat Polonii: Witryna Stowarzyszenia "Wspólnota Polska"*. June 29, 2008. <http://www.wspolnota-polska.org.pl/index.php?id=kr8013>
- Johnson, Kevin, 2008a. Book signing to launch Polish week celebrations. *University of Windsor Daily News*, Friday, November 7, 2008. <http://www.uwindsor.ca/units/pac/nvdailynews/nvndn.nsf/0/6FCEAA734ED66786852574F9006E0E9E>
- Johnson, Kevin, 2008b. Scholarship encourages invest in Poland. *University of Windsor Daily News*, Wednesday, November 12, 2008. <http://web4.uwindsor.ca/units/pac/nvdailynews/nvndn.nsf/tovtr/6F22075543606C93852574FF0067BC12?Endocuments&referer=>
- KG RP w Toronto, 2008. IV Polski Tydzień w Windsor. *Świat Polonii: Witryna Stowarzyszenia "Wspólnota Polska"*. http://www.polonia-polska.pl/index.php?id=msz14_15
- Office of the Mayor, 2008. Proclamation: "Polish Week", November 8-15, 2008. City of Windsor Office of the Mayor, Windsor. <http://www.citywindsor.ca/DisplayAttach.asp?AttachID=10100>
- Office of the Prime Minister, 2008. Prime Minister Harper celebrates historic milestones of the Polish community in Canada. Government of Canada, Office of the Prime Minister. Ottawa. http://pm.gc.ca/includes/send_friend_eMail_print.asp?id=2153
- Samorząd Miasta, 2008. 100 lat polskiej społeczności w Windsor- wystawa. *Wieści z Ratusza*. Urząd Miasta Lublin. <http://www.um.lublin.pl/um/index.php?t=200&id=60870>
- Simpson, Frank, 2008. Translation of Centennial Book for Polish Community in Windsor. In: UNESCO-Culture, 2008, *International Year of Languages: Intercultural Dialogue and Translation*. Paris, United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. http://portal.unesco.org/culture/en/ev.phpURL_ID=38487&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html
- Stewart, Bob, 2008. Polish Diaspora celebrates community in Canada: 100th Anniversary of Windsor Polonia, Nov. 8-15. *InBusiness*, November 2008, pp.18-19. http://www.inbusinesswindsor.com/2008Issues/Nov2008/Polish_Diaspora.pdf

Print Documents

- Barycka, Ewa, 2008a. Uroczyste obchody 100-lecia Polonii w Windsor 1908-2008. *Wspólnota Polska*, listopad-grudzień, 6/2008, str. 16-21.
- Barycka, Ewa, 2008b. Windsor: Uroczyste obchody 100-lecia Polonii (1908-2008). *Czas-Związkowiec*, Nr. 49, 3-9 grudnia, 2008r., str. 17-19.
- City of Windsor, 2008. Press Conference and Book Launch, 100 Years of the Polish Community in Windsor, *Corporation of the City of Windsor News Release*, October 24, 2008.
- Górska, Małgorzata, 2008. Nie jest istotne to, co nas dzieli, ale to, co nas łączy ... (Refleksje zamiast podziękowania). *Czas-Związkowiec*, Nr. 50, 12-31 grudnia, 2008r., str. 35.
- Nari, Mariola, 2008a. Na wagę czasu. *Czas-Związkowiec*, 23-29 stycznia, 2008r., str. 23.
- Nari, Mariola, 2008b. Chopin i Virtuti Militari w Community Museum w Windsor. *Czas-Związkowiec*, 29 maja-4 czerwca, 2008r., str. 22.
- Organizing Committee, 2008. Programme, Polish Week in Windsor, November 8 – 15, 2008: A celebration of 100 years of the Polish Community in Windsor, 62 pp.
- Pearson, Craig, 2008. Polish Pride: Exhibit marks 100 years in Windsor. *The Windsor Star*, Monday, May 12, 2008, p. A4.
- Rybolowicz, Marek, 2008. Kanada pachnąca Lublinem?. *Nowy Tydzień*, 4 lipca, 2008r.
- Stewart, Bob, 2008. Polish Diaspora celebrates community in Canada: 100th Anniversary of Windsor Polonia, Nov. 8-15. *LaSalle Post*, July 4, 2008, pp.10-11.
- Stewart, Bob, 2008. Polish Diaspora celebrates community in Canada: 100th Anniversary of Windsor Polonia, Nov. 8-15. *InBusiness*, November 2008, pp.18-19.
- Stolarczyk, Stanisław, 2008. Spotkanie Premiera Kanady z Polonią. *Czas-Związkowiec*, 19-25 czerwca, 2008r., str. 11, 31.
- Stowarzyszenie Polskiego Domu Ludowego, 2008. Spotkanie w Ottawie. *Dom Polski Biuletyn*, Nr. 13, 30 czerwca, 2008.
- Taylor, Natalie, 2008. City's Polish feted. *The Windsor Star*, Friday, May 9, 2008, p. C12.
- Windsor's Community Museum, 2007. Windsor's Community Museum 1958 – 2008, *Windsor's Community Museum News*, Fall 2007.
- Wolfson, Monica, 2008. Poles mark 100 years of history in Windsor: Book signing kicks off Polish Week celebration. *The Windsor Star*, November 10, 2008, p. A4.

Czy trud wart zachodu? - Refleksje zamiast podziękowania.

Polski Tydzień w Windsor (8-15 listopada 2008 r.) poświęcony uczczeniu 100-letniej rocznicy Polonii w Windsor zakończony.

Stawiamy sobie pytanie, czy trud był wart zachodu, czy ten wielki wkład pracy ludzkiej, poświęcenie umysłów i serc, przyniósł pożądane owoce?

Przyjrzyjmy się temu zagadnieniu jako całości.

Od dwóch lat pod patronatem Konsulatu Generalnego R.P. i Kongresu Polonii Kanadyjskiej działał w Windsor Komitet Organizacyjny pod przewodnictwem pana Jerzego Baryckiego. W skład Komitetu wchodził przedstawiciel poszczególnych organizacji kościelnych i świeckich, grupa młodzieżowa, wolontariusze oraz osoby odpowiedzialne za mass media. W sumie odbyło się 13 zebrań ogólnych, nie licząc wielu spotkań poszczególnych sekcji. Wyczuwało się dużą dyscyplinę organizacyjną i gotowość pomocy. Wciągnięto do współpracy Polskę i Kanadę, Windsor i Lublin.

W pracach przygotowawczych uczestniczyły trzy pokolenia Polonii, odtwarzając wspólny skarb historii Polonii Windsorskiej (od pierwszych osadników poprzez lata I i II wojny światowej, łącznie z wędrówką „na nieludzkiej ziemi”, aż po czasy po-solidarnościowe i czas obecny).

Widocznym znakiem tej akcji jest jeszcze trwająca do grudnia b.r. wystawa „100 Years of the Polish Community in Windsor”, zorganizowana przez Windsor's Community Museum i w dalszym ciągu kontynuowana przez Windsor Public Library jako : „Windsor Mosaic” na stronie internetowej”.

W okresie przygotowawczym wydano też książkę Agaty Rajskiej: „100 lat Polonii w Windsor 1908-2008” z pięknym tłumaczeniem angielskim prof. Franka Simpsona „One Century of the Polish Community in Windsor”. Było to dobre przygotowanie gruntu do mających się odbyć przez cały tydzień uroczystości jubileuszowych. Msza św. dziękczynna w kościele św. Trójcy, bankiet jubileuszowy w Domu Polskim, hołd złożony na cmentarzu naszym bohaterom - weteranom, to tylko wydarzenia pierwszego dnia jubileuszu. W ciągu całego tygodnia spotkań było wiele, dotyczących poszczególnych grup i organizacji - dawnych i obecnych, mieszkańców Windsor i Lublina, przedstawicieli nauki, przemysłu, handlu, poszczególnych rodzin polonijnych. Szczegóły są opisane już na innym miejscu.

A nam pozostaje pytanie - czego nauczyły nas te uroczystości? W jedności siła. Wspólnym zgodnym wysiłkiem można osiągnąć wiele. Nie jest istotne to, co nas dzieli, ale to, co nas łączy. Istnieje wielki ładunek dobra w sercach ludzkich. Powinno nam chodzić o to, by je wyzwolić, uaktywnić do zgodnej współpracy ku chwale przeszłości i dla dobra przyszłych pokoleń. I tak się właśnie stało. Umiejętnie wykorzystano potencjał dobra tkwiący w poszczególnych ludziach i organizacjach. I to właśnie jest tytułem naszej wdzięczności w stosunku do Pana Boga i Organizatorów tych pięknych uroczystości. Dziękujemy!

A jaka to radość dla naszego Ukochanego Rodaka Jana Pawła II. Tak pragnął, byśmy byli dumni z naszego wspólnego dziedzictwa, które nosi imię POLSKA.

S. Małgorzata Górka Ursz. S.J.K.

Sunday, November 9

The morning began with the sale of books and artistic items, brought from Toronto by Marek Kornaś, in the Parish Hall of the Holy Trinity Church. The great interest in the sale of books convinced us that neither a DVD nor a computer can take the place of a good book. Ms. Agata Rajski had another opportunity to give her autograph to the people purchasing her book. The Parish Priest, Prelate Roman Waszkiewicz conducted a celebratory Holy Mass, with a colours party and co-celebrants were Prelate Piotr Sanzenko and Vicar Sławomir Szwagrzyk. Veterans, social activists and young people from the group “Tatry” filled the front rows. The recently expanded, 90-year-old church was filled to capacity. This patriotic anniversary mass had a very celebratory character. After the mass, the veterans, the colours party and representatives of the Polonia organizations went to the Heavenly Rest Cemetery to honour all those, who had fought for a free, safe and better world. The inscription on the plaque, mounted on the granite monument, proclaims that they fought “For Your and Our Freedom”.

Next the *Dam Polski* Hall was the scene of a solemn gathering, which marked November 11 and the 90th anniversary of Poland regaining independence and resuming its place on the maps of Europe. The programme was prepared by the Polish School and the group “Piomień”; the St. Cecilia Choir also took part in it. The Consul General delivered a speech for the occasion and Mariola Nari made a presentation. Verses were spoken, patriotic songs were sung, and at the close, the group “Tatry” appeared, in its colourful, traditional costumes. The entire room was nearly filled and for the most part with young people. The programme was skillfully led by Mariola Nari, a teacher at the Polish School.

Monday, November 10

An exhibition, illustrating facts about our 100-year presence in this city, was on display in the City Hall during the entire week. Jerzy Barycki, Chair of the Organizing Committee for Polish Week and the anniversary celebrations, made a presentation in the City Council Chamber. The next one to speak was Andrzej Krężel, Consul for Polonia Affairs. The speakers emphasized their great appreciation for the help, received in this city by those Polish immigrants, who came before us, and underscored also the contribution to the development of the city and of Canada, made by the Polish community. On a screen, by DVD, greetings and congratulations for the citizens of Windsor were offered by Adam Wasilewski, the Mayor of Lublin. Next, each of the 11 councillors received as a gift the book, *One Century of the Polish Community in Windsor 1908-2008*, as well as the programme for Polish Week, from young people of the group “Tatry”, beautifully dressed in their folk costumes. We heard many supportive statements from Eddie Francis, the Mayor of Windsor, for the major contribution of our community to life in Windsor. The Mayor gave special recognition to the Polish community for the development of active contacts between the twin cities of Windsor and Lublin.

Tuesday, November 11

November 11 is the special anniversary day of the liberation of Poland and also Remembrance Day in Canada. On this day, at the Forest Glade Cinema, there was the first screening in Windsor of the film, “Katyn”, directed by Andrzej Wajda. This tragic film about the brutal slaughter of prisoners of war in the Katyn Forest by Stalinist murderers aroused great interest within Polonia. The truth about those tragic times must be widely known and remembered, especially by the younger generation. The film made a strong impression on everyone present and the audience left the theatre in silence.

Wednesday, November 12

Wednesday was Polish Day at the University of Windsor. On that day, the Polish flag fluttered proudly, informing every student that Poland has a presence in Windsor. The Polish people have many reasons to show gratitude to Canada. On this day, the exhibition, “The History of the Wawel Treasures, 1939-1961”, was officially opened in the Leddy Library. It was created by the Wawel Museum, on the initiative of the Canadian Polish Congress, in collaboration with Wspólnota Polska (Polish Community) and the Polish Embassy in Ottawa, and funded by the Senate of the Republic of Poland. It is a beautiful illustration of the odyssey of our most precious treasures of the Wawel Museum,

which were kept safely in Canada during and after the Second World War. We are extraordinarily grateful to Canada for saving our national mementos. The exhibition also provided the opportunity of showing the citizens of Windsor and Canada photographs of historical exhibits, connected to the 1,000-year history of the Polish people. Perhaps it is appropriate to note that "The History of the Wawel Treasures" will be available to all Polonia organizations through the Polish Embassy in Ottawa.

After the official opening of the exhibition and speeches, fitting the occasion, Consul Andrzej Krężel presented a cheque for CDN\$1,000.00 to the University, thus establishing a scholarship, funded by the Consulate General of the Republic of Poland in Toronto. It will be awarded each year by the authorities of the University of Windsor to the best student, working on matters of Poland and Polish people, also living outside the borders of the country. The scholarship was named "the Centennial Scholarship of the Polish Community in Windsor". Another gift from the Polonia Centre Windsor, Inc., in the amount of CDN\$3,000.00, was presented by Stefan Polewski to the University Library for the purchase of Polish books in the English language.

Shortly afterwards, there was a programme of lectures, dealing with the different roads of Polish emigration. The programme was sponsored by the Department of History of the University of Windsor, the Humanities Research Group and Windsor International IDRET. The first presentation was by Agata Rajski and dealt with the most important events in the 100-year history of the Polish community in Windsor, richly illustrated in photographs and archival documents. The Ursuline Sister Kinga Lewicka presented an outline of the Founding Mother in the lecture, "St. Ursula Ledochowska: A Model Life in Emigration and Ecumenism", prepared by Sr. Józefa Zdybicka, of the Catholic University of Lublin. This rich presentation reminded us of the greatness of St. Ursula, her devotion to God and her service to people, among them, Polish emigrants in different parts of Europe. The next lecture, "From Poland to Canada: The Odyssey of Polish Refugees, 1939-1950", was by Prof. Andrew Pernal, from the University of Brandon, Manitoba. It was a very interesting account of the history of emigration through the Middle East and Africa to the countries of permanent residence. The description of the lives of emigrants in a small camp in Africa had a dimension that was very close and personal for the speaker- Professor Pernal was one of the children, passing through that camp. The final lecture was by Prof. Robert Nelson, of the University of Windsor's Department of History: "Visions of Ossowo: Colonialism in the German Understanding of Poland, 1883-2008". The programme and discussion were adroitly chaired by Frank Simpson, a Professor of Geology of many years at the University of Windsor.

Thursday, November 13

This day was dedicated to lovers of Polish cuisine. The doors of the *Dom Polski* Hall were wide open from 11:00 to 18:00. The richly provisioned buffet provided the possibility of choice from a large number of traditional, Polish dishes. All of the meals were very tasty, as was noted by the well fed guests. There were more than 150 of them and so perhaps the buffet should become a permanent event in the calendar of the *Dom Polski* Hall.

Friday, November 14

On Friday morning, a delegation from Lublin began its busy visit with a meeting with Alan Wildeman, President of the University of Windsor, and then one with deans and professors, interested in the possibility of collaboration in research and the exchange of students with Poland. The Lublin delegation was: Dr. Adam Wasilewski, the Mayor of the city, accompanied by his wife; Prof. Sławomir Nowosad, Senior Vice President of the Catholic University of Lublin; Prof. Ryszard Dębicki, Senior Vice President of the Maria Curie-Skłodowska University; Dr. Piotr Dreher, the Chair of the City Council of Lublin and Agnieszka Małyska, who deals with international cooperation in the Office of the Mayor of Lublin. Chairing the meeting, Frank Simpson created a roundtable form of discussion. It was agreed that a memorandum will be prepared to facilitate collaboration between each of the Lublin universities and the University of Windsor. Among the professors were Dr. Andrzej Sobiesiak and Dr. Jerzy Sokółowski, outstanding researchers at the University of Windsor, who were educated in Poland.

Ostatnim wielkim wydarzeniem Polskiego Tygodnia był Koncert Galowy "Tam gdzie serce tam jest mój dom" w Walkerville High School. W artystycznej interpretacji historii Polonii w Windsor udział wzięły zespoły "Płomień", "Tatry", Chór Sw. Cecyli oraz gościnie grupa "Źródło" z Brampton. Przesuwające się obrazy emigracji przeplatane były patriotycznymi piosenkami i tańcami. Trafne połączenie młodych i starszych zjednoczonych poprzez muzykę, śpiew i taniec stworzyły ciekawy obraz historii emigracji. Owacje na stojąco wyraziły podziękowanie za tygodnie czy miesiące pracy nad przygotowaniem tego widowiska. Niewątpliwie to piękne przedstawienie stało się dużym i wruszącym przeżyciem dla wszystkich obecnych w audytorium. Specjalne podziękowanie należy dla Danuty Pogorzelskiej, która opracowała scenariusz i czuwała nad całością spektaklu oraz Barbary Koczwary, która włożyła dużo pracy, aby koncert wypadł jak najlepiej. Należy nadmienić, że obie zasłużone panie zostały udekorowane przez Ambasadora Ogrodzińskiego Złotymi Krzyżami Zasługi za długoletnią pracę dla Polonii w Windsor. My również dołączamy nasze gratulacje i dziękujemy za ich długie lata pracy dla dobra naszej Polonii. Tego samego wieczoru Polonia Windsorska uhonorowała Złotymi Medalami 100-lecia Polonii w Windsor nie tylko własnych działaczy, ale również inne wybitne osoby, które w różny sposób popierają naszą grupę etniczną nie tylko w Windsor ale i w Kanadzie. Dlatego po Koncercie Galowym udekorowano następujące osoby: Piotra Ogrodzińskiego, Ambasadora RP, Hon. Eugene Whelan, byłego Ministra Rolnictwa Kanady, Prezesa, Adama Wasilewskiego, prezydenta miasta Lublina, Władysława Lizonia, prezesa KPK, posłów Joe Comartin oraz na końcu Jerzego Baryckiego, współtwórcę i przewodniczącego wszystkich Polskich Tygodni w Windsor: 2002, 2004, 2006 i 2008.

Kończąc, należy wspomnieć, że przenośna wystawa "100-lat Historii Polonii w Windsor", dzięki pracy Beaty Słusarczyk i Elżbiety Stępnia, była przemieszczana wszędzie tam, gdzie odbywały się ważne wydarzenia Polskiego Tygodnia. Szczególne uznanie należy się wszystkim sponsorom w szczególności Polonia Center (Windsor) Inc. Jednak bez pracy 45 wolontariuszy-organizatorów wspólnie działających przez 18 miesięcy i uczestniczący w wielu spotkaniach Komitetu Organizacyjnego trudno by mówić o sukcesie. Podsumowując to wielkie, historyczne już wydarzenie w Windsor, należy stwierdzić, że stosunkowo nieliczna Polonia potrafiła zainteresować wielu mieszkańców tego miasta osiągnięciami naszej grupy etnicznej w Windsor i sprawami Polski. Wieloletnia promocja Lublina i Polski, przy współpracy z placówkami dyplomatycznymi i Kongresem Polonii Kanadyjskiej, przynosi coraz lepsze i bardziej wymierne rezultaty. Pracując wspólnie z młodzieżą udało się nam zainteresować ją pracą społeczną. Jest więc nadzieja, że następne pokolenie będzie kontynuowało 100-letni dorobek ich poprzedników i to niewątpliwie, jest jednym z największych osiągnięć Polskiego Tygodnia w Windsor 2008.

Ewa Barycka,
Windsor 27 listopada 2008 roku.

PS. Z ostatniej chwili:

W dniu 21 listopada 2008 roku z inicjatywy Rt. Hon. Herb Gray przekazana została książka o 100-letniej historii Polonii w Windsor na ręce William R. Young, dyrektora Biblioteki Parlamentarnej. W ten sposób została ona włączona do specjalnej kolekcji książek w Bibliotece Parlamentu Kanadyjskiego w Ottawie. Prezentacja odbyła się w obecności Ambasadora Piotra Ogrodzińskiego, Rt. Hon. Herb Gray i Jerzego Baryckiego. Było to piękne zakończenie obchodów rocznicowych polonijnej społeczności windsorskiej.

na jego wypowiedź z DVD. Obecnie Hon. Jason Kenney jest Ministrem d/s Obywatelstwa, Emigracji oraz Wielokulturowości. Kolejnym mówcą był nasz Ambassador, który odczytał list gratulacyjny od Bogdana Borusewicz, marszałka Senatu RP, a następnie mówił o stabilnej sytuacji ekonomicznej Polski i zapraszał do współpracy. Prezydent Lublina mówił o swoim regionie i mieście zachęcając do inwestowania w specjalnej strefie uprzywilejowanych podatków. Wspominał, że budowa lotniska pod Lublinem jest już na etapie projektowania. Prezes KPK nawiązał do ważnych tegorocznych rocznic polonijnych, podpisanych umów polsko-kanadyjskich i przekazał życzenia od Prezesa Wspólnoty Polskiej Macieja Płażyńskiego. Dodał, że współpraca z rządem kanadyjskim układa się bardzo dobrze, co podnosi prestiż grupy polskiej w Kanadzie. Następny mówca, poseł Joe Comartin przekazał specjalne życzenia dla Polonii z okazji 100-nej rocznicy, a Hon. Dwight Duncan, MPP Windsor-Tecumseh, Minister Finansów Ontario, przekazał życzenia od Premiera naszej prowincji. Po części oficjalnej nastąpiło wręczenie Złotych Medalii 100-lecia Polonii w Windsor dla najbardziej zasłużonych biznesmenów i profesjonalistów. Korzystając z obecności, wręczono także medale dla VIP-ów: Rt. Hon. Herb Gray, Hon. Dwight Duncan oraz Hon. Sandra Pupatello, MPP Windsor-West, Minister d/s Współpracy Ekonomicznej i Handlowej Ontario. Podziękowano wszystkim sponsorom tej imprezy, w tym także European Market za urozmaicenie kolacji polskimi przysmakami. Młodzież z zespołu "Tatry" z wielką werwą zaprezentowała swoje zdolności taneczne i wokalne. Spotkanie sprawnie poprowadził Frank Simpson.

Sobota, 15 listopada

Ostatni dzień Polskiego Tygodnia rozpoczął się od spotkania porannego z młodzieżą w Szkole Polskiej Sw. Anieli. Udział w nim wzięli: delegacja lubelska, Agata Rajski, Andrew Pernal, ks. proboszcz Waszkiewicz, S. przełożona Magdalena Budniak, a także Ambasador i Prezes KPK. Na sali gimnastycznej zgromadziło się ponad 200 dzieci. Program przygotowała i prowadziła Mariola Nari, nauczycielka szkoły. Po programie artystycznym przedstawiono uczniów i studentów, którzy wzięli udział w konkursie wypracowań o historii Polonii w Windsor oraz o partnerstwie Lublina z Windsor. Miłym zaskoczeniem dla wszystkich była decyzja finalistów o przekazaniu swoich nagród pieniężnych Prezydentowi Lublina z prośbą o wręczenie kwoty \$300 CDN dla Domu Dziecka Nr. 2 na ul. Sierocy w Lublinie. Następnie nasi goście udali się na Lunch Polonijny, który rozpoczął się o godz. 12 w sali Domu Polskiego. Uczestników przywitał Prezes Wyderkowski, który poprosił Anię Barycką, studentkę Uniwersytetu w Ottawie, o poprowadzenie spotkania. Po przedstawieniu gości i zjedzeniu prawdziwie smacznego posiłku wszyscy obecni przedstawiciele organizacji przedstawili się naszym Gościom. Znajdująca się na sali grupa młodzieży wchodząca w skład Komitetu Organizacyjnego Polskiego Tygodnia poprosiła o zabranie głosu. Jej przedstawicielka, Natalia Mróz, odczytała oświadczenie, że w dniu 15 listopada grupa 10 studentów stworzyła organizację o nazwie Polsko-Kanadyjska Studencka Organizacja w Windsor. Wydaje się, że następne pokolenie w niedalekiej przyszłości będzie gotowe do przejęcia sterów polonijnych. W swoim oświadczeniu nadmienili, że ich pierwszą akcją będzie poparcie weteranów polskich w odzyskaniu praw kombatanckich w Kanadzie. Wieczorem ta sama grupa młodzieży zorganizowała bardzo udaną Zimową Dyskotekę w Domu Polskim. Po kolejnych przemowach naszych gości Prezes Lizoń z Antonim Jedlińskim, prezesem Kongresu Polonii Kanadyjskiej, Okręgu Windsor-Chatham wręczyli złote, srebrne i brązowe Odznaki Honorowe Kongresu kilkunastu najbardziej zasłużonym działaczom z okręgu Windsor-Chatham. Wcześniej, w szkole polskiej młodzież przekazała \$300 CDN na potrzeby Domu Dziecka Nr. 2 w Lublinie. W czasie obiadu, Jerzy Barycki w porozumieniu z Komitetem Organizacyjnym Polskiego Tygodnia w Windsor 2008 ogłosił kolejną dotację \$700 CDN na ten sam cel. W ten sposób zebrano tego dnia \$1,000 CDN na potrzeby Domu Dziecka w Lublinie. Ostatnim akcentem oraz niespodzianką była prezentacja 30 minutowego DVD o historii Polonii w Windsor. Po projekcji nagrodzonej okłaskami przedstawiono autorki scenariusza, dwie studentki: Anię Barycką i Magdę Tywoniuk.

A brief meeting of the guests from Lublin with Eddie Francis, Mayor of the City of Windsor, took place shortly before the unveiling of the goat fountain. Courtesy declarations and mementos were exchanged. Eddie Francis observed that the time had come for the next, more advanced stage in the partnership between our two cities. At the close of the meeting, the Mayor of Lublin invited the Mayor of Windsor to Lublin in 2010, so as to jointly celebrate the first decade of the collaboration.

After the meeting, everyone went to the Odette Sculpture Park, by the Detroit River. The national and municipal flags signaled the approach of an important event. In spite of the inclement, rainy weather, about 100 participants and observers gathered under improvised tents. Among them were young people from the group "Tatry" in folk costumes and the dignitaries Piotr Ogrodziński, the Ambassador of the Republic of Poland, the Rt. Hon. Herb Gray, the Chair of the International Joint Commission, Władysław Lizoń, President of the Canadian Polish Congress, Joe Comartin and Brian Masse, federal representatives, and Percy Hatfield, City Councillor, as well as representatives of the Polish community, radio and television, including Polish Studio TV from Toronto, and also the two key individuals of the ceremony, the mayors of the two twin cities. After some brief speeches, Drew Dikens, Councilor of the City of Windsor and Chair of the City International Relations Committee, who chaired the ceremony, asked for the cutting of the ribbon and the unveiling of the goat fountain, which was covered by the Polish national flag. Shortly afterwards, the beautiful sculpture of the goat fountain was visible to all, a cast in bronze, created in Lublin. The sculptor is Leszek Rymczak. It is a gift from the City of Lublin to the citizens of Windsor, in connection with the 100th anniversary of the Polish community. The goat has been the symbol of Lublin for more than 700 years. From now on, it will be a permanent ambassador of Lublin in Windsor in the beautiful park, together with the sculptures of many other famous artists. The sculpture is situated against the picturesque background of the City of Detroit and also the bridge, spanning the international border and the Detroit River. The construction of the bridge with the name Ambassador, built in the 1920s, was supervised by the engineer Ralph Modjeski, the son of the prewar Polish actress, Helena Modrzejewska.

The next event, possibly the one of greatest interest to the VIPs, was the Fourteenth Annual Meeting of the Polish Canadian Business and Professional Association of Windsor. It began in the traditional manner with a meeting of the VIPs and sponsors in the Library Room of the Caboto Club. There were media interviews of individuals, signing of the guest book, photographs and surprise meetings. Without a doubt, the tone of the event was set by the presence of our Ambassador and the Rt. Hon. Herb Gray, local federal representatives and also two individuals, coming to us from Toronto, Borys Wrzesniewski, MP for Etobicoke Centre, and the recently elected Bonnie Crombie, MP for Mississauga Streetville, who is of Polish heritage.

After the reception, the participants went for dinner in the Caboto Hall. The event brought together a record number of 135 guests. By tradition, about half of the guests at the dinner are Canadian in origin. The meeting began with the welcoming of the guests by the Association's President of many years, Jerzy Barycki. On account of the absence of the Hon. Jason Kenney, the main speaker of the evening, who at that time had stood in for the Prime Minister of Canada at a meeting of his Party in Winnipeg, his address by DVD was shown on a screen. The Hon. Jason Kenney is currently the Minister for Citizenship, Immigration and Multiculturalism. The next speaker was our Ambassador, who read out a letter from the Marshal of the Senate of the Republic of Poland, Bogdan Borusewicz, and then spoke about the stable, economic situation in Poland and invited collaboration. The Mayor of Lublin spoke about his region and city, encouraging investment in a special zone with privileged tax rates. He noted that the airport in the vicinity of Lublin is already in the design stage. The President of the Canadian Polish Congress referred to the important anniversaries of this year and the agreements signed by Poland and Canada. He also presented greetings from the President of Wspólnota Polska (Polish Community), Maciej Płażyński. He added that the collaboration with the Federal Government is developing very well, which raises the prestige of the Polish community in Canada.

The next speaker, Representative Joe Comartin, offered special greetings to the Polish community, on the occasion of its 100th anniversary, and the Hon. Dwight Duncan, MPP-Windsor-Tecumseh and the Ontario Minister of Finance, presented greetings from the Premier of our province. After the official part of the meeting, there were presentations of the Centennial Gold Medal of Polonia Windsor for the most dedicated business people and professionals. Taking advantage of their presence, awards of the medal were also made to the VIPs the Rt. Hon. Herb Gray, the Hon. Dwight Duncan, and the Hon. Sandra Pupatello, MPP for Windsor-West and Ontario Minister for International Trade and Investment. The sponsors of the event were gratefully acknowledged, as also was the European Market for adding variety to the dinner with Polish delicacies. The young people of the group "Tatry" showed their skills in dance and song with great energy. Frank Simpson skillfully chaired the meeting.

Saturday, November 15

The last day of Polish Week began with a morning meeting with the youth of the St. Angela Polish School. Taking part in this were the Lublin Delegation, Agata Rajski, Andrew Pernal, Parish Priest Waszkiewicz, Sr. Mother Superior Magdalena Budniak, the Ambassador and the President of the Canadian Polish Congress. More than 200 students gathered in the school gymnasium. Mariola Nari, a teacher at the school, prepared and chaired the programme. After an artistic programme, there was the introduction of the students, who had taken part in a competition, regarding the history of Polonia in Windsor and the partnership between Lublin and Windsor. The decision of the finalists to give their winnings to the Mayor of Lublin, with the request that he deliver the amount of CDN \$300.00 to Children's Home No. 2, on Ulica Sieroca, in Lublin, was a pleasant surprise for everyone present.

Next, our guests went to the Polish Community Lunch, which began at 12:00 in the *Dom Polski* Hall. President Wyderkowski greeted the participants and asked Ania Barycka, a student at the University of Ottawa, to chair the meeting. After the introduction of the guests and the completion of a truly delicious meal, the representatives of organizations introduced themselves to the guests. A group of young people from the Organizing Committee of Polish Week were present in the hall and requested the opportunity to speak. Their representative, Natalia Mróz, read a declaration to the effect that on November 15, a group of 10 students formed an organization, with the name the Polish Canadian Student Organization of Windsor. It appears that in the not too distant future, the next generation will be ready to take the helm of Polonia. In their declaration, they mentioned that their first action will be to help the Polish veterans to obtain the rights of combatants in Canada. In the evening the same group of young people was responsible for organizing a very successful Winter Discotheque in the *Dom Polski* Hall. After the speeches that followed, President Lizoń and Antoni Jedliński, the President of the Canadian Polish Congress, Windsor-Chatham Branch, presented gold, silver and bronze Badges of Honour of the Congress to the dozen or so most dedicated individuals in the Windsor-Chatham Branch. Earlier, in the Polish School, the young people had given CDN\$300.00 for the needs of Children's Home No. 2 in Lublin. During the meal, Jerzy Barycki, with the agreement of the Organizing Committee of Polish Week, announced an additional gift of CDN\$700.00 for the same purpose. In this way, CDN\$1,000.00 were collected that day for the Children's Home in Lublin. The final touch was the surprise showing of a 30-minute DVD on the history of the Polish community in Windsor by the two students, responsible for the compilation, Ania Barycka and Magda Tywoniuk.

The last major event of Polish Week was the Gala Concert, "Wherever My Heart is, There is My Home", in Walkerville High School. The groups "Piomier" and "Tatry", the St. Cecilia Choir, and a guest group from Brampton "Źródło" ("The Source") took part in an artistic interpretation of the history of the Polish community in Windsor. The changing pictures of emigration were intertwined with patriotic songs and dances. The apt connections between young and old, united by music, song and dance, formed an interesting picture of the history of emigration. Standing ovations expressed the appreciation of the audience

Piątek, 14 listopada

W piątek rano delegacja z Lublina rozpoczęła swoją pracę zaplanowaną wizytę od spotkania z Alan Wildeman, rektorem Uniwersytetu Windsorskiego, a następnie z dziekanami i profesorami zainteresowanymi współpracą naukową oraz wymianą młodzieży z Polska. W skład delegacji lubelskiej wchodził: dr Adam Wasilewski, Prezydent Miasta z małżonką, ks. prof. Sławomir Nowosad, prorektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, prof. Ryszard Dębicki, prorektor Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej, dr Piotr Dreher, przewodniczący rady miasta Lublina oraz Agnieszka Małyńska, zajmująca się współpracą międzynarodową w biurze Prezydenta Lublina. Prowadzący spotkanie Frank Simpson, stworzył formę dyskusji okrągłego stołu. Uzgodniono, że będzie przygotowane memorandum, które ułatwi formalne nawiązanie współpracy pomiędzy uniwersytetami lubelskimi oraz windsorskim. Wśród profesorów znaleźli się dr Andrzej Sobieśiak oraz dr Jerzy Sokołowski, wykształceni w Polsce, wybitni naukowcy Uniwersytetu Windsorskiego. Krótkie spotkanie gości z Lublina z Eddie Francis, prezydentem miasta Windsor nastąpiło tuż przed odsłonięciem Koziołka-zdroju. Wymieniono kurtuazyjne komentarze i upominki. Eddie Francis stwierdził, że nadszedł czas na kolejny, bardziej zaawansowany etap współpracy partnerskiej pomiędzy naszymi miastami. Na zakończenie Prezydent Lublina zaprosił Prezydenta Windsor do Lublina w roku 2010, aby wspólnie obchodzić pierwszą okrągłą, 10-tą rocznicę współpracy partnerskiej. Po tym spotkaniu wszyscy udali się do Odette Sculpture Park nad rzeką Detroit. Państwowe i miejskie flagi sygnalizowały zbliżające się ważne wydarzenie. Mimo niesprzysięgającej, deszczowej pogody, pod prowizorycznymi namiotami zebrała się 100 osobowa grupa uczestników i obserwatorów. Wśród nich była grupa młodzieży w strojach ludowych z zespołu "Tatry", dygnitarze: Piotr Ogrodziński, ambasador RP, Rt. Hon. Herb Gray, przewodniczący International Joint Commission, Władysław Lizoń, prezes Kongresu Polonii Kandyjskiej, Joe Comartin, Brian Masse, posłowie federalni oraz Percy Hatfield, radny miasta oraz przedstawiciele Polonii, radia, telewizji, w tym polonijne Polish Studio TV z Toronto oraz czołowe osobistości tej ceremonii: prezydenci dwóch partnerskich miast. Po krótkich przemówieniach, prowadzący uroczystość Drew Dillkens, radny miasta Windsor oraz przewodniczący Komitetu Współpracy Międzynarodowej Miasta, zaprosił do przecięcia wstęgi i odsłonięcia koziołka-zdroju przykrytego szczelnie polską flagą narodową. Za chwilę ukazała się wszystkim zebranym piękna rzeźba koziołka-fontanny, odlew z brązu wykonany w Lublinie. Jego autorem jest Leszek Rymczak. Jest to dar miasta Lublina dla mieszkańców Windsor w związku ze 100-leciem Polonii. Koziołek jest symbolem Lublina już od ponad 700 lat. Od tej pory będzie on stałym ambasadorem Lublina w Windsor w pięknym parku z rzeźbami wielu wybitnych artystów. Rzeźba umieszczona jest na malowniczym tle miasta Detoit a także mostu spinającego łukiem dwa międzynarodowe brzozi rzeki Detroit. Budowa mostu o nazwie Ambasador, konstruowanego w latach 20-tych ubiegłego wieku, była nadzorowana przez inżyniera Ralpha Modjeskiego, syna najsłynniejszej polskiej przedwojennej aktorki Heleny Modrzejewskiej.

Następnym wydarzeniem, o chyba największym zainteresowaniu VIP-ów było już 14-te spotkanie Polsko-Kanadyjskich Biznesmenów i Profesjonalistów w Windsor. Rozpoczęło się ono tradycyjnym spotkaniem VIP-ów i sponsorów w Library Room klubu Caboto. Były indywidualne wywiady, wpisy do książki, zdjęcia i zaskakujące spotkania. Niewątpliwie obecność naszego Ambasadora i Rt. Hon. Herb Gray, lokanych posłów federalnych oraz przyjezdnych z Toronto: Borysa Wrzesniewskij, MP, Etobicoke Center oraz dopiero wybranej Bonnie Crombie, MP, Mississauga Streetville polskiego pochodzenia podnosiły rangę tej imprezy. Po recepcji, uczestnicy udali się na kolację do sali Caboto. Impreza ta zgromadziła rekordową ilość 135 gości. Tradycyjnie połowa uczestników kolacji jest pochodzenia kanadyjskiego. Spotkanie rozpoczęło się od przywitania uczestników przez długoletniego Prezesa tego Stowarzyszenia, Jerzego Baryckiego. Ze względu na nieobecność głównego mówcy wieczoru, Hon. Jason Kenney, który zastępował w tym czasie Premiera Kanady na spotkaniu partii w Winnipeg, na ekranie została przedstawio-

Sroda, 12 listopada

Sroda to dzień polski na miejscowym uniwersytecie. Tego dnia polska flaga dumnie powiewała informując wszystkich studentów, że Polska jest obecna w Windsor. Naród Polski, ma wiele powodów do okazywania wdzięczności Kanadzie. Tego dnia w bibliotece Leddy Library otwarto wystawę "Dzieje Skarbów Wawelskich, 1939-1961". Została wykonana przez Muzeum na Wawelu z inicjatywy Kongresu Polonii Kanadyjskiej, przy współpracy Wspólnoty Polskiej, Ambasady Polskiej w Ottawie, a sfinansowana została przez Senat RP. Jest to piękna ilustracja odysei naszych najwartościowszych skarbów Muzeum na Wawelu, które w czasie i po drugiej wojnie światowej były przechowywane w Kanadzie. Jesteśmy niezwykle wdzięczni Kanadzie za uratowanie naszych pamiątek narodowych. Wystawa ta dała także możliwość przedstawienia mieszkańcom Windsoru i Kanady zdjęć eksponatów historycznych związanych z 1000-letnią historią narodu polskiego. Warto może dodać, że "Dzieje Skarbów Wawelskich" będzie udostępniona wszystkim organizacjom polonijnym w Kanadzie poprzez Ambasadę w Ottawie. Po otwarciu wystawy i okolicznościowych przemówieniach, Konsul Andrzej Kreżel wręczył czek dla Uniwersytetu w wysokości \$1,000 CDN, ustanawiając tym samym stypendium fundowane przez Konsulat Generalny RP w Toronto. Będzie ono dorocznie przyznawane przez władze Uniwersytetu Windsorskiego wybitnemu studentowi zajmującemu się w swej pracy naukowej sprawami Polski i Polaków, także mieszkających poza granicami kraju. Stypendium zostało nazwane: "Centennial Scholarship of the Polish Community in Windsor". Drugą dotację na kwotę \$3,000 CDN od Polonia Centre Inc. wręczył Stefan Polewski dla biblioteki uniwersyteckiej na zakup książek polskich w języku angielskim. Wkrótce potem rozpoczął się program odczytów opisujących różne drogi emigracji polskiej. Program odbył się pod patronatem Wydziału Historycznego Uniwersytetu Windsorskiego, Humanities Research Group oraz Windsor International IDRET. Pierwszą prelekcję wygłosiła Agata Rajski nawiązując do najważniejszych wydarzeń ze stuletniej historii Polonii w Windsor, ilustrując ją bogato zdjęciami i materiałami archiwalnymi. Urszulanka, Siostra Kinga Lewicka zaprezentowała sylwetkę Matki Założycielki w odczycie "S. Urszula Ledóchowska: Przykładem Życia na Emigracji i Ekumenizmu" przygotowanym przez S. Józefę Zdybicką z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Ta bogata prezentacja uświadomiła nam wielkość św. Urszuli, jej oddanie Bogu i służbie ludziom, w tym polskiej emigracji w różnych zakątkach Europy. Kolejny referat "Z Polski do Kanady: Odyseja Polskich Emigrantów, 1939-1950" zaprezentowany został przez prof. Andrew Pernal z Uniwersytetu Brandon, Manitoba. Była to bardzo ciekawa prezentacja dziejów emigracji przez Bliski Wschód, Afrykę do krajów stałego zamieszkania. Przedstawione życie emigrantów w małym obozie w Afryce miało wymiar bardzo bliski i osobisty dla prelegenta - profesor Pernal był jednym z dzieci przechodzących przez ten obóz. Ostatni odczyt przedstawił Robert Nelson "Wizja Ossowo: Kolonializm w niemieckim rozumieniu Polski, 1883-2008". Program i dyskusje poprowadził sprawnie Frank Simpson, długoletni profesor geologii na Uniwersytecie Windsorskim.

Czwartek, 13 listopada

Ten dzień był specjalnie przeznaczony dla smakoszy polskiej kuchni. Drzwi Domu Polskiego były szeroko otwarte od godz. 11:00 do 18:00. Obficie zaopatrzony bufet dawał możliwość wyboru wielu tradycyjnych polskich potraw. Wszystkie dania były bardzo smaczne, tak komentowali suto nakarmieni goście. Było ich ponad 150, więc być może taki bufet powinien stać się stałą imprezą w kalendarzu Domu Polskiego.

for the weeks and months of work on the preparation of this spectacle. This beautiful presentation undoubtedly provided a great and moving experience for everyone present in the auditorium. It is appropriate to direct particular thanks to Danuta Pogorzelska, who worked on the script and watched over the entire spectacle, as well as to Barbara Koczwara, who invested a great deal of effort into making sure that the concert was a success. It is necessary to mention that both of these ladies were decorated with the Gold Cross of Merit by Ambassador Ogrodziński, for their many years of service to the Polish community of Windsor. We also add our congratulations and thank them for their long years of work for the benefit of our Polonia. That same evening, the Polish community in Windsor honoured with the Centennial Gold Medal of Polonia Windsor not only its own active members, but also other well known individuals, who in various ways have supported our ethnic group in Windsor and across Canada. So it was that after the Gala Concert, the following individuals were decorated: Piotr Ogrodziński, Ambassador of the Republic of Poland, the Hon. Eugene Whelan, former Federal Minister of Agriculture, Adam Wasilewski, the Mayor of the City of Lublin, Władysław Lizoń, President of the Canadian Polish Congress, and Representative Joe Comartin, as well as at the end, Jerzy Barycki, the co-organizer and chair of all of the Polish Weeks in Windsor, for 2002, 2004, 2006 and 2008.

In closing, it is important to note that the mobile exhibition, "100 Years of History of the Polish Community in Windsor", thanks to the efforts of Beata Słusarczyk and Elżbieta Stępnia, found a place in all of the locations, where important events of Polish Week took place. Special recognition goes to the all of the sponsors and in particular to the Polonia Centre Windsor, Inc. However, without the efforts of some 45 volunteer organizers, working together for 18 months and participating in many meetings of the Organizing Committee, there would be no success. Summing up this great, already historic event in Windsor, it is necessary to say that a relatively small Polish community was able to capture the interest of many people in this city, with the achievements of our ethnic group in Windsor and with issues, involving Poland. The promotion of Lublin and Windsor over many years, through collaboration in diplomatic circles and with the Canadian Polish Congress, is yielding progressively better and more tangible results. Working together with the young people, we were able to get them interested in community work. Therefore, there is a realistic hope that the next generation will continue the 100 years of progress of their predecessors and this is undoubtedly one of the greatest achievements of Polish Week in Windsor 2008.

Ewa Barycka
Windsor, November 27, 2008

P.S.

Late breaking news: On November 21, 2008, on the initiative of the Rt. Hon. Herb Gray, the book on the 100-year history of the Polish community in Windsor was placed in the hands of William R. Young, Director of the Library of Parliament. In this way, it was inducted into a special collection of books in the Library of the Canadian Parliament in Ottawa. The presentation took place in the presence of Ambassador Piotr Ogrodziński, the Rt. Hon. Herb Gray and Jerzy Barycki. It was a beautiful ending to the anniversary celebrations of the Polish community in Windsor.

Translated by Frank Simpson
Windsor, February 20, 2009

**What is important
is not that, which divides us,
but that, which unites us ...
(Reflections, instead of thanks)**

Polish Week in Windsor (November 8-15, 2008), devoted to the celebration of the 100-year anniversary of the Polish community in Windsor, has ended. We ask ourselves the question, was the labour worth the trouble, did this great investment of human effort, this dedication of minds and hearts, yield the desired fruits? Let us examine this problem in its entirety.

For two years, under the patronage of the Consulate General of the Republic of Poland and the Canadian Polish Congress, the Organizing Committee worked in Windsor under the leadership of Jerzy Barycki. The committee comprised representatives of particular Church and secular organizations, a youth group, volunteers, as well as individuals, responsible for the mass media. Altogether, there were 13 general meetings, not counting the numerous meetings of particular sections. There was a sense of organizational discipline and readiness to be of assistance. Poland and Canada were brought into the collaboration: Windsor and Lublin.

Three generations of Polonia participated in the preparatory activities, re-creating the common treasure of the history of the Windsor Polonia: from the first settlers, through the years of the First and Second World Wars, including the wandering "across barbarous lands", to after post-Solidarity time and the present day.

A still visible sign of this activity, continuing to December of this year, is the exhibition, "100 Years of the Polish Community in Windsor", organized by Windsor's Community Museum and continued by the Windsor Public Library as *The Windsor Mosaic*, on its Internet page.

During the period of preparation, there was also the publication of the book by Agata Rajski, *100 lat Polonii w Windsor 1908-2008*, with its beautiful, English translation by Prof. Frank Simpson, *One Century of the Polish Community in Windsor 1908-2008*. This was good preparation of the ground for the jubilee celebrations, which were to come during an entire week.

The Holy Mass of thanksgiving at the Holy Trinity Church, the Jubilee Banquet in the *Dom Polski* Hall, the tribute given in the cemetery to our heroes, the veterans: these were only the events of the first day of the jubilee. During the course of the entire week, there were many meetings, related to particular groups and organizations- former and present citizens of Windsor and Lublin, representatives of education, industry, business, and particular Polonia families. The details are recorded elsewhere.

And the question remains for us- what did the celebration teach us? In unity, there is strength. With a joint, concerted effort, it is possible to achieve a great deal. What is important is not that, which divides us, but that which unites us. There exists an enormous charge of good in human hearts. We should want to release and apply it to collaboration toward praise of the past and for the good of future generations. And that is exactly what happened. The potential for good, inherent to particular people and organizations, was skillfully put to beneficial use.

And this is exactly what merits our gratitude, in relation to God and the Organizers of these beautiful celebrations. We thank you!

And what joy for our Beloved Compatriot, John Paul II. He so yearned that we be proud of our common heritage, which bears the name POLAND.

Sr. Małgorzata GÓRSKA
Ursuline Sisters of the Agonizing Heart of Jesus

Czas-Związkowiec, December 12-31, 2008, p. 35

Translated by Frank Simpson
Windsor, February 20, 2009.

Niedziela, 9 listopada

Poranek rozpoczął się sprzedażą książek i wyrobów artystycznych w sali parafialnej Kościoła Sw. Trójcy, przywiezionych przez Marka Kornasia z Toronto. Duże zainteresowanie sprzedażą książek uświadamia nam, że dobrej książki nie zastąpi DVD czy komputer. Pani Agata Rajski miała kolejną możliwość składania autografów nabywcom swojej książki. Uroczystą mszę świętą z udziałem pocztów sztandarowych odprawił proboszcz ks. Prałat Roman Waszkiewicz, a koncelebrowali ją ks. prałat Piotr Sancencko i ks. wikary Sławomir Szwagrzyk. Weterani, działacze społeczni, młodzież z zespołu "Tatry" wypełnili frontowe rzędy ławek. Rozbudowany niedawno 90 letni kościół wypełniony został do ostatniego miejsca. Ta patriotyczna, rocznicowa msza miała bardzo uroczysty charakter. Po mszy, weterani, pocztu sztandarowe, przedstawiciele organizacji polonijnych udali się na cmentarz Heavenly Rest, aby złożyć hołd tym wszystkim, którzy walczyli o wolny, bezpieczny i lepszy świat. Napis na płycie umieszczonej na granitowym pomniku oznajmia, że walczyli oni "Za Waszą i Naszą Wolność".

Następnie w Domu Polskim odbyła się akademie z okazji 11 listopada, a więc 90-tej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości i ponownego umieszczenia jej na mapach Europy. Program przygotowała Szkoła Polska i grupa "Płomień" udział w nim wzięli również Chór Sw. Cecylii. Okolicznościowe przemówienie wygłosił Konsul Generalny a referat przedstawiła Mariola Nari. Deklamowano wiersze, śpiewano piosenki patriotyczne, a na zakończenie wystąpił zespół "Tatry" w swoich barwnych, tradycyjnych strojach. Prawie cała sala była wypełniona i to głównie młodzieżą. Program sprawnie poprowadziła Mariola Nari, nauczycielka szkoły polskiej.

Poniedziałek, 10 listopada

W budynku ratusza miejskiego przez cały tydzień prezentowana była przenośna wystawa obwieszająca wszystkim o naszej 100-letniej obecności w tym mieście. Prezentację w sali obrad rady miejskiej rozpoczął Jerzy Barycki, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Polskiego Tygodnia oraz obchodów rocznicowych. Następnie zabrał głos, uczestnik dwóch poprzednich Polskich Tygodni, Andrzej Krężel, konsul d/s polskich. Mówcy podkreślili wielką wdzięczność za pomoc jaką otrzymali nasi poprzednicy - polscy emigranci w tym mieście oraz podkreślili wkład jaki społeczeństwo polonijne wniosło w rozwój miasta i Kanady. Na ekranie, z DVD, zaprezentowano również życzenia i gratulacje dla mieszkańców Windsor od Adama Wasilewskiego, prezydenta Lublina. Następnie, każdy z 11 radnych otrzymał w podarunku książkę "100-lat Polonii w Windsor, 1908-2008" oraz program Polskiego Tygodnia od pięknie ubranej w ludowe stroje młodzieży z zespołu "Tatry". Wiele życziwych słów usłyszeliśmy od Eddie Francis, prezydenta Windsor, za duży wkład naszej społeczności w życie środowiska windsorskiego. Prezydent przekazał specjalne uznanie dla Polonii za rozwój aktywnych kontaktów pomiędzy partnerskimi miastami: Windsor i Lublinem.

Wtorek, 11 listopada

Dzień 11 listopada, jest specjalnym dniem rocznicowym wyzwolenia Polski, a także świętem weteranów w Kanadzie. I to właśnie w tym dniu w Forest Glade Cinema odbyła się projekcja, po raz pierwszy w Windsor, filmu "Katyń" w reżyserii Andrzeja Wajdy. Ten tragiczny film o brutalnym morderstwie więźniów wojennych w lasach katyńskich przez oprawców stalinowskich wywołał duże zainteresowanie wśród Polonii. Prawda o tamtych tragicznych czasach musi być powszechnie znana i przypomniana, szczególnie młodemu pokoleniu. Film zrobił na obecnych wielkie wrażenie, widzowie w ciszy opuszczali salę kinową.

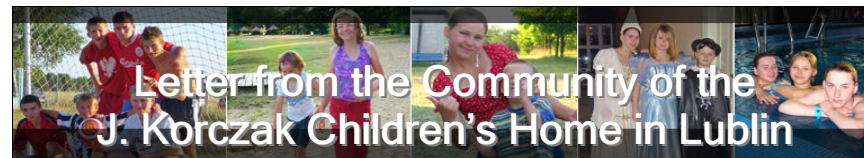
Uroczyste Obchody 100-lecia Polonii w Windsor, 1908-2008

Obecny rok, dla prawie już milionowej diaspory polskiej w Kanadzie, jest jednym z najbardziej wyjątkowych nie tylko pod względem osiągnięć, ale również doniosłych wydarzeń. Do tegorocznych sukcesów zaliczyć można zniesienie wiz dla naszych rodaków udających się do Kanady, podpisane umowy: socjalna oraz o wymianie młodzieży oraz kwietniową wizytę Premiera Harpera w Polsce. Również 10 czerwca parlamentarzyści kanadyjscy zaprosili przedstawicieli Polonii do Parlamentu w Ottawie, aby wspólnie obchodzić 150-tą rocznicę pierwszego zorganizowanego osadnictwa Kaszubów w kraju klonowego liścia, 75-tą rocznicę zarejestrowania korporacji Kongresu Polonii Kanadyjskiej oraz 100-lecie zapoczątkowania osadnictwa naszych rodaków w Windsor.

Polskie Tygodnie w Windsor wpisały się już na stałe do kalendarza znaczących wydarzeń Polonii w Kanadzie. Polonia w Windsor obchodziła swoje stulecie w dniach 8-15 listopada podczas kolejnego, czwartego już Polskiego Tygodnia w Windsor 2008, który stał się niewątpliwie jednym z największych wydarzeń Polonii windsorskiej w jej powojennej historii. Obejmował on aż dwadzieścia różnorodnych imprez prezentujących dorobek Polonii, polską kulturę, historię, tradycje oraz rozwijające się kontakty biznesowe i naukowe pomiędzy starą i nową ojczyzną. W programach artystycznych wzięło udział około 200 wykonawców, imprezy zgromadziły ponad 2000 uczestników, a wśród nich gości z wielu miast Kanady oraz z Polski. Towarzyszyły im wywiady radiowe, telewizyjne z udziałem nie tylko lokalnych mediów, ale również polonijnych stacji z Toronto: Polish Studio TV, które od wielu lat promuje osiągnięcia Polonii w Windsor oraz stacji telewizyjnej OMNI z programu "Z Ukosa".

Sobota, 8 listopada

Poranna konferencja prasowa w Windsor's Community Museum, gdzie od maja do grudnia 2008 znajduje się ekspozycja dorobku osadnictwa polskiego w Windsor, zorganizowana została przez Hugh Barrett z Muzeum przy współpracy z Komitetem Dziedzictwa Polskiego Tygodnia. Zaraz po niej odbyła się promocja książki "100 lat Polonii w Windsor, 1908-2008" napisanej przez Agatę Rajski z Uniwersytetu Jagiellońskiego i przetłumaczonej przez dr Franka Simpsona z Uniwersytetu Windsorskiego. To piękne dzieło zawierające zbiór unikalnych dokumentów i fotografii jest pierwszym kompleksowym zapisem dorobku Polonii windsorskiej w ostatnim stuleciu. Opublikowana została przez Walkerville Publisher, wydrukowana w Polsce przez Oficynę Brzeską a sfinansowana przez Ontario Trillium Foundation, rządowy program prowincji Ontario. Warto dodać, że Polonia również skorzystała z federalnej dotacji Canadian Heritage. Uroczyste obchody rocznicowe otworzył Bankiet w szczelnie wypełnionej sali Domu Polskiego. Ten historyczny budynek służący Polonii nieustannie od 1930, został kilka lat temu pieczołowicie odnowiony. Uczestników przywitał Prezes Błażej Wyderkowski, który przedstawił prowadzącą spotkanie Katarzynę Dziedzic, była Miss International Kanady. Gratulacje od Rządu Kanadyjskiego przekazał poseł federalny Jeff Watson. Nowy Konsul Generalny RP z Toronto, Marek Ciesielczuk, pogratulował Polonii osiągnięć podkreślając jednocześnie jak ważne jest kontynuowanie wychowania młodego pokolenia w polskich tradycjach i jak widoczne są rezultaty tej pracy w Windsor. Występy Grupy Teatralno-Wokalnej "Płomień" oraz Zespołu Pieśni i Tańca "Tatry" wprowadziły wśród obecnych patriotyczny nastrój. Pod koniec tego niezapomnianego wieczoru wręczone zostały Medale 100-lecia Polonii w Windsor dla około 30 osób, które w sposób szczególny zasłużyły się dla społeczności polonijnej w Windsor. Było dużo emocji, głębokich wzruszeń oraz pamiątkowych zdjęć. Wspaniale udekorowana sala, piękny wystrój stołów, tradycyjne polskie, smaczne jedzenie oraz sprawna obsługa wskazywały na duży wysiłek organizatorów, aby była to specjalna, niezapomniana uroczystość.

Letter from the Community of the J. Korczak Children's Home in Lublin

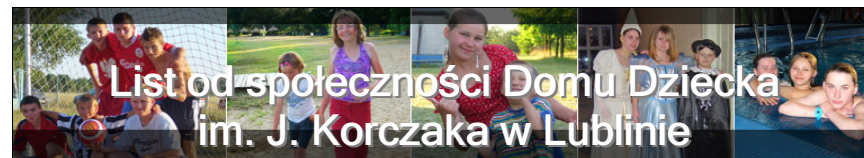
Lublin, December 24, 2008

Ladies and Gentlemen:

We would like to thank the Polish community in Windsor for a great gift from the heart. We are deeply touched by this remembrance from Polish people in Canada, so far away, for its partner city Lublin and, all the more so, for our House and the children, living in it. We are making every effort, so that the money from you will have the effect of satisfying the individual needs of those in our care and the development of their abilities, as well as the fulfillment of their most secret dreams.

With wishes for a joyful Christmas holiday
and for prosperity in the coming year 2009
from the Community of the J. Korczak
Children's Home in Lublin.

With regards,
Karol Czachajda

List od społeczności Domu Dziecka im. J. Korczaka w Lublinie

Lublin, 24 grudnia 2008 roku.

Droży Państwo!

Pragniemy serdecznie podziękować Polonii z Windsor za wielki dar serca. Jesteśmy głęboko wzruszeni pamięcią Polaków z tak dalekiej Kanady o partnerskim Lublinie, a tym bardziej o naszym Domu i dzieciach w nim mieszkających. Dołożymy wszelkich starań, by Państwa pieniądze przyczyniły się do zaspokojenia indywidualnych potrzeb naszych podopiecznych i rozwijania ich zdolności, jak również spełnienia najskrytszych marzeń.

Z życzeniami radosnych Świąt Bożego Narodzenia
oraz pomyślności w Nadchodzącym 2009 Roku
od Społeczności Domu Dziecka im. J. Korczaka w Lublinie

Z poważaniem
Karol Czachajda

POLISH WEEK IN WINDSOR 2008

MAY 8, 2008, OPENING OF THE EXHIBITION
 “100 YEARS OF THE POLISH COMMUNITY IN WINDSOR”,
 WINDSOR’S COMMUNITY MUSEUM, 254 PITT STREET, WINDSOR, ON.

NOVEMBER 8

PROMOTION OF THE BOOK BY AGATA RAJSKI: “ONE CENTURY OF
 THE POLISH COMMUNITY IN WINDSOR 1908-2008”
 WINDSOR’S COMMUNITY MUSEUM, 254 PITT STREET, WINDSOR, ON.

100TH ANNIVERSARY OF THE POLISH COMMUNITY IN WINDSOR- BANQUET, DOM POLSKI HALL, 1275 LANGLOIS AVE., WINDSOR, ON.

NOVEMBER 9

**100TH ANNIVERSARY HOLY MASS, HOLY TRINITY CHURCH,
1035 ELLIS STREET EAST, WINDSOR, ON.**

**POLISH WEEK IN WINDSOR 2008,
MEETINGS OF THE ORGANIZING COMMITTEE.**

NOVEMBER 21

THE BOOK "ONE CENTURY OF THE POLISH COMMUNITY IN WINDSOR 1908-2008" WAS INDUCTED INTO A SPECIAL COLLECTION OF BOOKS IN THE LIBRARY OF THE CANADIAN PARLIAMENT IN OTTAWA. THE MAIN PARTICIPANTS (TOP PHOTOGRAPH) WERE FROM THE RIGHT: RT. HON. HERB GRAY, PIOTR OGRODZINSKI, WILLIAM R. YOUNG AND JERRY BARYCKI.

CEREMONY COMMEMORATING POLISH ARMY VETERANS OF WWII, WREATH-LAYING CEREMONY AT THE MONUMENT OF THE POLISH VETERANS, HEAVENLY REST CEMETERY, 5005 HOWARD AVE., WINDSOR, ON.

REMEMBRANCE DAY (NOVEMBER 11) CELEBRATION AND
THE 90TH ANNIVERSARY OF POLAND REGAINING INDEPENDENCE,
DOM POLSKI HALL, 1275 LANGLOIS AVE., WINDSOR, ON.

100TH ANNIVERSARY POLISH GALA CONCERT "HOME IS WHERE THE HEART IS" - AN ARTISTIC INTERPRETATION OF THE HISTORY OF THE WINDSOR POLONIA, BY: "TATRY", "PŁOMIEŃ", THE ST. CECILIA CHOIR AND "ŹRÓDŁO" FROM BRAMPTON, WALKERVILLE HIGH SCHOOL, 2100 RICHMOND STREET, WINDSOR, ON.

NOVEMBER 10

PROCLAMATION OF POLISH WEEK 2008 AND 100TH ANNIVERSARY OF THE POLISH COMMUNITY IN WINDSOR, 1908-2008, CITY HALL, COUNCIL CHAMBERS, 3RD FLOOR, 350 CITY HALL SQUARE WEST, WINDSOR, ON.

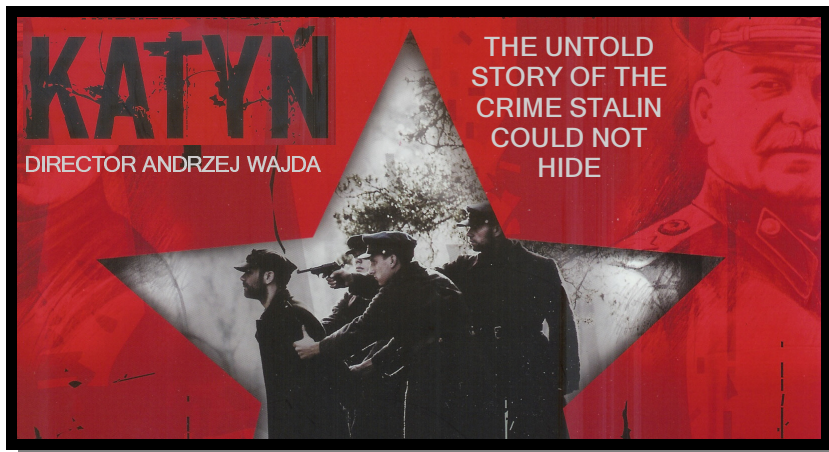

"100 YEARS OF THE POLISH COMMUNITY IN WINDSOR",
EXHIBITION, CITY HALL, 350 CITY HALL SQUARE WEST, WINDSOR, ON.

NOVEMBER 11

POLISH MOVIE "KATYŃ", DIRECTOR ANDRZEJ WAJDA,
FOREST GLADE CINEMA, 9950 TECUMSEH RD. E., WINDSOR, ON.

POLISH COMMUNITY LUNCHEON WITH PIOTR OGRODZINSKI,
AMBASSADOR OF POLAND, AND ADAM WASILEWSKI,
MAYOR OF LUBLIN, AND HIS DELEGATION,
DOM POLSKI HALL, 1275 LANGLOIS AVE., WINDSOR, ON.

NOVEMBER 12

EXHIBITION, "HISTORY OF THE WAWEL TREASURES, 1939-1961", THE LEDDY LIBRARY, UNIVERSITY OF WINDSOR, 401 SUNSET AVE., WINDSOR, ON.

PRESENTATION OF A CHEQUE TO THE UNIVERSITY OF WINDSOR FOR A SCHOLARSHIP FUNDED BY THE CONSULATE GENERAL OF THE REPUBLIC OF POLAND IN TORONTO.

PRESENTATION OF A CHEQUE TO THE UNIVERSITY LIBRARY. BY THE POLONIA CENTRE (WINDSOR) INC.

"TRANSNATIONAL MIGRATIONS: MOVEMENT OF PEOPLE AND IDEAS BETWEEN POLAND AND CANADA", HOSTED BY THE DEPARTMENT OF HISTORY, THE HUMANITIES RESEARCH GROUP AND WINDSOR INTERNATIONAL IDRET, UNIVERSITY OF WINDSOR, 401 SUNSET AVE., WINDSOR, ON.

NOVEMBER 15

VISIT TO THE POLISH LANGUAGE SCHOOL: AGATA RAJSKI, ANDREW PERNAL, ADAM WASILEWSKI, MAYOR OF LUBLIN, AND HIS DELEGATION, POLISH LANGUAGE SCHOOL, ST. ANGELA SCHOOL, 816 ELLIS E., WINDSOR, ON.

NOVEMBER 14

“SECOND ROUNDTABLE ON THE INTERNATIONALIZATION OF RESEARCH: A NEW DIRECTION FOR THE WINDSOR-LUBLIN AGREEMENT”, CHRYSLER HALL TOWER, ROOM 500, 401 SUNSET AVE., WINDSOR, ON.

MEETING WITH THE MAYOR OF WINDSOR, CITY HALL, 2ND FLOOR, 350 CITY HALL SQUARE, W., WINDSOR, ON.

UNVEILING OF THE DRINKING WATER FOUNTAIN BY ADAM WASILEWSKI, MAYOR OF LUBLIN, AND EDDIE FRANCIS, MAYOR OF WINDSOR, A FOUNTAIN WITH A BRONZE SCULPTURE OF A GOAT- A GIFT TO WINDSOR FROM TWIN CITY, LUBLIN, POLAND. RIVER FRONT PARK, ODETTE SCULPTURE PARK, WINDSOR, ON.

14TH ANNUAL POLISH-CANADIAN BUSINESS AND PROFESSIONAL SOCIETY DINNER, CABOTO HALL, GIOVANNI CABOTO CLUB, 2175 PARENT AVE., WINDSOR, ON.

